

ene højtstaaende Dame kunde undvære, uden at hun vilde — ja, ikke savne, men uden at der overhovedet vilde blive Mangel paa Overflødighed hos hende.

Hvis der virkelig raadede den Hjælp-somhed, den Filantropi, som der ellers skiltes saa meget med, saa turde det være unødvendigt at fremkomme med et saadant Forslag. Men der er ikke anden Vej frem for at komme de nødlidende til Hjælp, end at Samfundet tvinger alle til i Forhold til deres Eyne at være barmhjertige Samaritaner, en Ambulance, der kan samle alle de saarede op, trøste og lindre dem. Det Forslag, som jeg har forelagt paa mine Partifællers og egne Vegne, er efter det Princip, hvorpaa det hviler, mere end et Forslag om at yde Hjælp. Det sigter videre til at rejse Hjemmene, at give disse Kvinder Tro, Tillid, Haab og Fortrøstning til de kommende Dage. Det er min Overbevisning, at det i Virkeligheden vil være i Samfundets økonomiske Interesse, ja, af vital Interesse for Samfundet at tage Opgaven op og løse den. Samfundet er ikke tjent med, at der vokser op denne store Skare af forkrøblede, underernærede, blege Væsener, uden fysisk Kraft, uden Energi, uden Iver, uden Evne til at klare sig, naar de komme ud i Kampen for Tilværelsen. Det er Sandheden. Foruden de mangfoldige, der dø langsomt af Sult, stille, ukendte af den store Verden, vokser der andre Tusinder af Børn op i Enkernes Hjem, som ere forkrøblede og blive ved at være det, som komme til at ligge Samfundet til Byrde, ofte gennem hele deres Liv, og som sætte Børn i Verden, endnu mere underernærede og forkrøblede, end de selv vare. Vi maa forstaa, at det, der ydes, er altfor lidt, kun et Sandskorn mod de rige Midler, som Samfundet burde stille til Raadighed. Det er jo blevet sagt fra anden Side, naar det Spørgsmaal, hvormed vi beskæftige os i Dag, har været paa Tale: Ja, men de maa ogsaa være sig deres Ansvar bevidst. Det maa Arbejderne, det maa Enkerne. Man har endog slaaet paa, at denne Sag kun kunde løses ved Assurance, Forsikring. Dertil svarer jeg: Tal hellere om Ansvar overfor de Folk, som, uden at bestille noget, ere i Stand til at tjene ikke alene til deres Behov, men til at kunne forskafe sig enhver Luksus. Tal om Ansvar overfor den Kvinde, der i Løbet af en Time ved at klippe Kuponer af Petroleumsaktier tjener en 300,000—500,000 Kr., i Modsætning til Vadskerkonen, der arbejder for hende, og som for 10—11 Timers Arbejde

faar 2 Kroner. Tal om Ansvar et hos denne rige Kvinde, der uden Arbejde tjener mere, end hvad Hundreder og atter Hundreder tjene ved deres Arbejde.

Jeg beder ærede Medlemmer af Tinget og den højtærede Regerings Medlemmer erindre, at vi, baade det offentlige og de private, lønne vore Kvinder uanstændig lavt. Hvis vi skride til at yde Enkerne og deres uforsørgede Børn en Hjælp, er det i Virkeligheden kun et Afdrag paa den Ret, som tilkommer dem. Hver eneste af vore fattige Enker maa gennem sit Arbejde hver Dag betale en Præmie til Samfundet. De store Formuer og Indtægter blive til blandt andet ogsaa ved den Udbytning, som finder Sted overfor de arbejdende Kvinder. Jeg siger, at det er baade det offentlige og de private, der lønne Kvindearbejdet slet. Jeg skal, for at illustrere Sandheden af min Paa-stand, nævne, at et stort Hospital her i Byen, i øvrigt en filantropisk Institution, Skt. Josefs-Søstrenes Hospital, lønner Vaagekoner, der ere beskæftigede i 12 af Døgnet's Timer, hele Natten, med 1 Kr. pr. Nat. Mange af disse Kvinder maa, efter endt Arbejde paa Hospitalet, gaa ud og gøre rent, maa bruge den halve eller den største Del af Dagen til at arbejde; ofte faa de kun nogle faa Timers Søvn. Disse Kvinder blive ældede før Tiden, hvor kan det være anderledes? Hvad Mening er der, siger jeg, i en Filantropi, som skilter med al den Godgørenhed, den øver i Religionens Navn, og som paa samme Tid benytter sig af disse Kvinders Mangel paa Organisation, Sammenhold og Forstaaelse og af den Fattigdom, som de leve under, til at skambyde dem, som Tilfældet er? Selv de Lønninger, der betales paa vore Hospitaler, paa Rigshospitalet og Hospitalerne rundt omkring i Landet, ere ikke anderledes, end at mange af de vedkommende Kvinder maa for at leve, skønt de arbejde strengt, ty til det offentlige og til de velgørende Institutioner om Hjælp. Jeg henviser til, hvorledes Syersker, der ere beskæftigede i Statens Tjeneste ved Forfærdigelsen af militært Tøj og Linned, ifølge Statsregnskabet aflønnes med ca. 500 Kr. om Aaret. De have en lang Arbejdsdag, de ere dygtige Kvinder, man forlanger først og fremmest, at de ere kraftige og dygtige til deres Gerning, og Staten lønner dem med 500 Kr. om Aaret! Hvor skal en Kvinde, der har Børn og sig selv at forsørge, af denne Løn kunne afse blot saa meget som en Øre aarlig til For-